

ZARZĄDZENIE MINISTRA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

z dnia 4 marca 1975 r.

w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Liga Obrony Kraju”.

Na podstawie § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 marca 1964 r. w sprawie zmiany nazwy stowarzyszenia wyższej użyteczności „Liga Przyjaciół Żołnierza” na „Liga Obrony Kraju” oraz w sprawie zmiany statutu tego stowarzyszenia (Dz. U. Nr 10, poz. 64) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustala się i ogłasza statut stowarzyszenia wyższej użyteczności „Liga Obrony Kraju”, stanowiący załącznik do zarządzenia.

§ 2. Traci moc zarządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 7 października 1969 r. w sprawie ustalenia i ogłoszenia statutu stowarzyszenia wyższej użyteczności „Liga Obrony Kraju” (Monitor Polski Nr 45, poz. 358).

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Spraw Wewnętrznych: S. Kowalczyk

Załącznik do zarządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 4 marca 1975 r. (poz. 54).

STATUT LIGI OBRONY KRAJU

Liga Obrony Kraju jest patriotyczną, masową organizacją społeczną o charakterze obronnym, skupiającą w swoich szeregach obywateli Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej, pragnących społecznie pracować nad rozwojem siły i obronności kraju.

Liga Obrony Kraju, kierując się uchwałami Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej, przodującej siły narodu polskiego, aktywnie uczestniczy w realizacji programu patriotyczno-obronnego wychowania społeczeństwa.

Liga Obrony Kraju nawiązuje w swej działalności do postępowych tradycji narodu i oręża polskiego. Jest organizacją, która realizuje program Frontu Jedności Narodu w zakresie mobilizowania obywateli do społecznego umacniania obronności kraju, ugruntowania więzi społeczeństwa z Wojskiem Polskim, rozwoju politechnizacji i kultury.

Liga Obrony Kraju nawiązuje do najlepszych tradycji Towarzystwa Przyjaciół Żołnierza, Ligi Morskiej, Ligi Lotniczej, Powszechnej Organizacji „Służba Polsce”, a szczególnie do osiągnięć społecznych Ligi Przyjaciół Żołnierza.

Rozdział I

Przepisy ogólne.

§ 1. Liga Obrony Kraju (w skrócie LOK), zwana dalej „Ligą”, jest stowarzyszeniem wyższej użyteczności i posiada osobowość prawną.

§ 2. Terenem działalności Ligi jest obszar Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej.

§ 3. Siedzibą władz naczelných Ligi jest m.st. Warszawa.

§ 4. Liga ma prawo, według zasad określonych w dalszych postanowieniach statutu, powoływać następujące jednostki terenowe: organizacje wojewódzkie, powiatowe (miejskie, dzielnicowe), gminne (miejskie), zakładowe oraz w miejscach zamieszkania — osiedlowe, koła i kluby.

§ 5. Liga może używać odznak i pieczęci według wzorów zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej.

§ 6. Liga utrzymuje kontakty z zagranicznymi organizacjami o pokrewnym charakterze i działalności.

Rozdział 2

Cele i środki działania.

§ 7. Celem Ligi jest:

- 1) prowadzenie działalności zmierzającej do kształtowania patriotyczno-obronnych postaw społeczeństwa w poczuciu osobistej odpowiedzialności za rozwój i bezpieczeństwo ludowej Ojczyzny oraz w duchu przyjaźni i braterstwa z narodami państw wspólnoty socjalistycznej i solidarności z postępowymi siłami na całym świecie,
- 2) kształtowanie wśród członków socjalistycznego stosunku do pracy i własności społecznej oraz poczucia obowiązku w zakresie świadczeń i zbiorowego działania na rzecz umacniania obronności kraju,
- 3) popularyzowanie idei ludowej obronności, tradycji oręża polskiego, rozwijanie i umacnianie więzi społeczeństwa z ludowym Wojskiem Polskim,
- 4) organizowanie szkolenia obywateli zgodnie z potrzebami sił zbrojnych, moralno-polityczne i fachowe przygotowanie młodzieży do służby wojskowej oraz wykonywanie innych zadań służących potrzebom wojska,
- 5) organizowanie żołnierzy rezerwy w celu utrzymywania ich kwalifikacji wojskowych i wykonywania przez nich zadań społeczno-obronnych,
- 6) rozwijanie inicjatywy społecznej w zakresie wykonywania prac użytecznych i organizowania szkolenia obywateli zgodnie z potrzebami gospodarki narodowej,
- 7) rozwijanie inicjatywy społecznej w zakresie organizowania i prowadzenia masowej działalności sportowej, głównie w dyscyplinach mających znaczenie dla obronności kraju.

§ 8. Cele określone w § 7 Liga realizuje w szczególności przez:

- 1) organizowanie kół i klubów, ośrodków szkoleniowych i ośrodków sportów obronnych,
- 2) wykonywanie zadań na rzecz obrony cywilnej, zwłaszcza uczestniczenie w prowadzeniu szkolenia ludności w zakresie powszechnej samoobrony, rozwijanie działalności popularyzacyjno-propagandowej oraz organizowanie i przygotowywanie sił i środków służących potrzebom obrony cywilnej,
- 3) organizowanie i prowadzenie masowego szkolenia ludności w zakresie techniczno-obronnym,
- 4) organizowanie i prowadzenie szkolenia poborowych i przedpoborowych w zawodach i specjalnościach przydatnych w służbie wojskowej, uczestniczenie w doborze kandydatów do tego szkolenia oraz akcji rekrutacyjnej do wojskowych szkół zawodowych, organizowanie i prowadzenie szkolenia przygotowawczego młodzieży, mającego na celu przysposobienie jej do spełnienia obowiązku służby wojskowej,
- 5) współpracę z organami wojskowymi oraz z organizacjami społecznymi i instytucjami,
- 6) organizowanie masowych imprez sportowych o charakterze obronnym i technicznym, z uwzględnieniem elementów obrony cywilnej,
- 7) organizowanie masowej turystyki — głównie szlakami bohaterskich walk oręża polskiego,
- 8) inicjowanie spotkań społeczeństwa z przedstawicielami Wojska Polskiego, armii zaprzyjaźnionych oraz weteranami walk o narodowe i społeczne wyzwolenie,
- 9) współdziałanie z zainteresowanymi organizacjami społecznymi w zakresie opieki nad pomnikami pamięci narodowej, miejscami walk o wolność i postęp, cmentarzami wojskowymi i mogiłami żołnierskimi,
- 10) wykonywanie urządzeń, sprzętu i pomocy naukowych niezbędnych do realizacji zadań szkoleniowych i sportowo-obronnych,
- 11) wydawanie za pośrednictwem właściwych instytucji wydawniczych czasopism, książek, broszur o charakterze instruktażowo-szkoleniowym oraz materiałów propagandowych popularyzujących cele i zadania Ligi.

Rozdział 3

Członkowie, ich prawa i obowiązki.

§ 9. Członkowie dzielą się na:

- 1) zwyczajnych,
- 2) wspierających,
- 3) honorowych.

§ 10. 1. Członkiem zwyczajnym może zostać każdy, kto uznaje statut Ligi i zgłasza chęć do pracy w kole lub klubie.

2. Członka zwyczajnego przyjmuje zarząd koła lub klub i wydaje mu legitymację członkowską.

§ 11. 1. Członkiem wspierającym może być osoba fizyczna lub osoba prawna, popierająca działalność Ligi.

2. Członka wspierającego — osobę prawną przyjmuje zarząd stopnia powiatowego, a osobę fizyczną zarząd stopnia powiatowego lub gminnego oraz zarząd koła lub klubu upoważniony przez zarząd powiatowy.

§ 12. 1. Członkiem honorowym może być osoba fizyczna szczególnie zasłużona w realizacji zadań Ligi.

2. Godność honorowego członka Ligi nadaje Zarząd Główny.

§ 13. Członkowie Ligi są obowiązani:

1) zwyczajni:

- a) brać czynny udział w pracy koła lub klubu Ligi,
- b) propagować wśród społeczeństwa zadania Ligi,
- c) przestrzegać statutu, regulaminów i uchwał władz Ligi,
- d) regularnie opłacać składki członkowskie,

2) wspierający:

- a) propagować cele statutowe Ligi,
- b) regularnie opłacać składki członkowskie oraz wiązywać się z innymi zadeklarowanymi świadczeń.

§ 14. 1. Członek zwyczajny ma prawo:

- 1) wybierać i być wybieranym do władz Ligi; do władz Ligi mogą być wybierani członkowie, którzy ukończyli 18 lat — nie dotyczy to wyborów do władz koła szkolnego,
- 2) uczestniczyć w zebraniach władz wszystkich szczebli, jeżeli mają powziąć uchwałę dotyczącą oceny jego działalności lub postępowania,
- 3) korzystać z materiałów, urządzeń i sprzętu Ligi według zasad określonych przez Prezydium Zarządu Głównego LOK,
- 4) nosić ubiór i odznaki organizacyjne według wzorów ustalonych przez władze naczelne organizacji i zatwierdzonych przez właściwe organy administracji państwowej,
- 5) reprezentować Ligę na zawodach i imprezach za zgodą właściwych zarządów.

2. Członkowie honorowi i wspierający mają wszystkie uprawnienia członków zwyczajnych Ligi, z wyjątkiem czynnego i biernego prawa wyborczego.

§ 15. Członkowie Ligi mogą być wyróżniani i nagradzani za aktywny udział w realizacji zadań Ligi. Zasady wyróżniania i nagradzania ustala Prezydium Zarządu Głównego.

§ 16. 1. Wobec członków zwyczajnych Ligi, którzy nie wypełniają statutowych obowiązków, właściwe zarządy mogą stosować następujące środki: upomnienia, nagany oraz wykluczenia z Ligi.

2. Wobec członków Ligi uczestniczących w zawodach sportowo-obronnych i naruszających obowiązujące przepisy sportowe stosowane są sankcje ustalone przez Prezydium Zarządu Głównego Ligi.

§ 17. Utrata praw członkowskich następuje przez:

- 1) dobrowolne wystąpienie, zgłoszone przez członka na piśmie,
- 2) śmierć członka lub likwidację osoby prawnej,
- 3) pozbawienie praw publicznych orzeczone prawomocnym wyrokiem sądu powszechnego,
- 4) działanie na szkodę Ligi,
- 5) skreślenie z listy członków zwyczajnych przez zarząd koła lub klubu z powodu nie usprawiedliwionego zalegania z opłatą składek członkowskich za okres przekraczający 12 miesięcy,
- 6) wykluczenie członka zwyczajnego przez zarząd koła lub klubu z powodu nieprzestrzegania postanowień statutu, uchwał i zarządzeń władz Ligi,
- 7) skreślenie z listy członków wspierających przez zarząd powiatowy z powodu nieopłacania zadeklarowanych składek członkowskich za okres jednego roku.

Rozdział 4

Struktura organizacyjna Ligi.

§ 18. Struktura organizacyjna Ligi obejmuje:

- 1) władze naczelne Ligi,
- 2) organizacje wojewódzkie,
- 3) organizacje powiatowe (miejskie, dzielnicowe),
- 4) organizacje gminne (miejskie w miastach nie stanowiących powiatu),
- 5) organizacje zakładowe,
- 6) organizacje osiedlowe w miejscu zamieszkania członków,
- 7) koła i kluby.

§ 19. 1. Podstawową jednostką organizacyjną Ligi jest koło lub klub, tworzone we wsiach na terenie gmin, miast i gmin, miast lub dzielnic, w osiedlach mieszkaniowych, zakładach pracy i szkołach. Do zorganizowania koła lub klubu potrzeba co najmniej 9 członków.

2. Zasady organizacji działalności kół i klubów w szkołach, uczelniach wyższych oraz innych placówkach oświatowo-wychowawczych określa Zarząd Główny Ligi w porozumieniu z Ministrem Oświaty i Wychowania oraz Ministrem Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki.

3. Koła i kluby Ligi tworzą:

- 1) organizację gminną obejmującą swoim zakresem działania teren gminy, miasta i gminy lub miasta nie stanowiącego powiatu. Jeżeli siedziba władz gminnych znajduje się w mieście nie stanowiącym powiatu, organizacja gminna Ligi może swoim zakresem działania obejmować łącznie teren tego miasta i gminy. Decyzję w tym zakresie podejmuje zarząd powiatowy Ligi. Organizacja gminna podporządkowana jest władzom powiatowym Ligi;
- 2) organizację zakładową lub osiedlową w miejscu zamieszkania, obejmującą swoim zakresem działania teren zakładu pracy lub osiedla mieszkaniowego. Decyzję o tworzeniu tych organizacji podejmuje zarząd powiatowy (dzielnicowy), jeżeli na terenie zakładu pracy albo osiedla mieszkaniowego działają co najmniej dwa koła lub dwa kluby Ligi. Organizacja zakładowa lub osiedlowa w miejscu zamieszkania, działająca na terenie gminy, miasta i gminy, miasta nie stanowiącego powiatu, jest podporządkowana władzom organizacji gminnej lub miejskiej Ligi, a tam gdzie nie utworzono organizacji gminnej lub miejskiej — bezpośrednio władzom organizacji powiatowej Ligi.

4. Organizacje gminne oraz zakładowe lub osiedlowe w miejscu zamieszkania nie podporządkowane władzom gminnym (miejskim) Ligi tworzą organizację powiatową (dzielnicową) Ligi, obejmującą swoim zakresem działania teren powiatu, miasta i powiatu, miasta stanowiącego powiat oraz dzielnicy w mieście wyłączonym z województwa. Organizacja powiatowa Ligi może swoim zakresem działania obejmować teren miasta stanowiącego powiat lub miasta nie stanowiącego powiatu, jeżeli siedziba władz powiatowych znajduje się w tym mieście. Decyzję w tym zakresie podejmuje zarząd wojewódzki Ligi. Organizacja powiatowa podporządkowana jest władzom wojewódzkim Ligi.

5. Organizacje powiatowe (miejskie, dzielnicowe) tworzą organizację wojewódzką Ligi i obejmują swoim zakresem działania teren województwa lub województwa

i miasta wyłączonego z województwa. Uchwałą Zarządu Głównego Ligi mogą być tworzone dla miast wyłączonych z województw odrębne organizacje miejskie o uprawnieniach organizacji wojewódzkich Ligi. Organizacja wojewódzka podporządkowana jest władzom naczelnym Ligi.

§ 20. 1. Władze naczelne i władze jednostek terenowych Ligi podejmują w miarę potrzeb decyzje o tworzeniu:

- 1) ośrodków szkolenia obronnego i specjalistycznego,
- 2) ośrodków sportów obronnych.

2. Zakres działania i strukturę organizacyjną ośrodków szkolenia oraz ośrodków sportów obronnych ustala Prezydium Zarządu Głównego Ligi w odpowiednich regulaminach.

§ 21. Prezydium Zarządu Głównego oraz prezydium zarządów wojewódzkich i powiatowych Ligi powołują w miarę potrzeb komisje problemowe i specjalistyczne o charakterze opiniotwórczo-doradczym. Szczegółowe zasady powoływania i działania tych komisji określają regulaminy zatwierdzone przez Prezydium Zarządu Głównego.

§ 22. 1. Uchwały władz Ligi zapadają zwykłą większością głosów przy obecności co najmniej połowy ogólnej liczby uprawnionych do głosowania, jeżeli statut nie przewiduje innych zasad. W razie braku przewidzianej liczby członków (delegatów) zebrania członków i zjazd delegatów odbywają się w drugim terminie, z góry ustalonym przez właściwy zarząd Ligi, a powzięte wtedy uchwały są prawomocne bez względu na liczbę obecnych uprawnionych do głosowania.

2. Uchwały w sprawie projektu statutu i jego zmian oraz w sprawie wniosków o rozwiązanie Ligi mogą być podejmowane przez Zjazd Krajowy przy obecności co najmniej $\frac{2}{3}$ ogólnej liczby delegatów; wymagają one większości $\frac{2}{3}$ głosów delegatów obecnych na zjeździe.

3. Wybory do władz Ligi odbywają się w drodze tajnego głosowania. Wybory jawne mogą być przeprowadzane na podstawie uchwały zjazdu (zebrania).

4. Członkowie komisji rewizyjnej nie mogą być jednocześnie członkami zarządów tych samych stopni.

5. Zarządy i komisje rewizyjne wszystkich stopni w okresie trwania kadencji mają prawo dokooptować do swojego grona członków na miejsce wakujące — jednak w liczbie nie większej niż $\frac{1}{3}$ statutowej liczby członków zarządów.

Rozdział 5

Władze naczelne.

§ 23. Władzami naczelnymi Ligi są:

- 1) Zjazd Krajowy,
- 2) Zarząd Główny,
- 3) Główna Komisja Rewizyjna.

A. Zjazd Krajowy.

§ 24. 1. Zjazd Krajowy jest najwyższą władzą Ligi.

2. Zjazdy Krajowe są:

- 1) zwyczajne,
- 2) nadzwyczajne.

§ 25. Do kompetencji Zjazdu Krajowego należy:

- 1) uchwalanie projektu statutu Ligi i jego zmian,
- 2) ustalanie programów i kierunków działalności Ligi,
- 3) rozpatrywanie sprawozdań Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 4) udzielanie absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
- 5) wybór Zarządu Głównego w składzie 75—89 członków,
- 6) wybór Głównej Komisji Rewizyjnej w składzie 11 członków i 5 zastępców,
- 7) podejmowanie uchwał w sprawie rozwiązania Ligi,
- 8) decydowanie o innych sprawach wniesionych przez Zarząd Główny, Główną Komisję Rewizyjną i delegatów pod obrady Zjazdu Krajowego.

§ 26. 1. Zwyczajny Zjazd Krajowy zwoływany jest przez Zarząd Główny raz na cztery lata.

2. Zarząd Główny ogłasza termin, miejsce oraz porządek obrad Zjazdu Krajowego, nie później niż na 30 dni przed jego rozpoczęciem.

§ 27. 1. Krajowy Zjazd nadzwyczajny może być zwołany:

- 1) na podstawie uchwały Zarządu Głównego,
- 2) na żądanie Głównej Komisji Rewizyjnej,
- 3) na pisemny wniosek $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby zarządów wojewódzkich.

2. Zarząd Główny zwołuje nadzwyczajny zjazd w ciągu sześciu miesięcy od dnia otrzymania żądania (wniosku) lub powzięcia uchwały.

§ 28. W Zjeździe Krajowym biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zjazdach wojewódzkich według zasad ustalonych przez Zarząd Główny,
- 2) z głosem doradczym — członkowie honorowi, członkowie ustępującego Zarządu Głównego i Głównej Komisji Rewizyjnej oraz inne osoby zaproszone przez Zarząd Główny.

B. Zarząd Główny.

§ 29. Zarząd Główny kieruje całokształtem działalności Ligi i odpowiada za swą pracę przed Zjazdem Krajowym.

§ 30. Do zakresu działania Zarządu Głównego należy:

- 1) wykonywanie uchwał Zjazdu,
- 2) składanie na Krajowym Zjeździe sprawozdań z działalności za okres kadencji,
- 3) zatwierdzanie planów działania, budżetów i bilansów rocznych Ligi,
- 4) ustalanie zasad i zakresu współdziałania z jednostkami (instytucjami) wojskowymi, organami administracji państwowej i organizacjami społecznymi,
- 5) ocena działalności Ligi, a w szczególności jej organizacji terenowych,
- 6) ustalanie zasad wyboru delegatów na Zjazd Krajowy,
- 7) podejmowanie uchwał o zwołaniu Zjazdu Krajowego,
- 8) nadawanie godności honorowego członka Ligi,
- 9) ustalanie zasad opłacania składek członkowskich,
- 10) ustalanie wzorów odznak i ubiorów organizacyjnych,

- 11) rozpatrywanie wniosków Głównej Komisji Rewizyjnej w sprawie usprawnienia gospodarki Ligi,
- 12) zawieszanie i uchylanie uchwał zarządów wojewódzkich, jeżeli są sprzeczne ze statutem lub uchwałami Zarządu Głównego,
- 13) zatwierdzanie sprawozdań z pracy Prezydium Zarządu Głównego.

§ 31. Posiedzenia Zarządu Głównego odbywają się co najmniej dwa razy w roku.

§ 32. 1. Zarząd Główny wybiera spośród swoich członków Prezydium w składzie: 15—19 osób, w tym: prezesa, 2—4 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

2. Ponadto w skład Prezydium Zarządu Głównego wchodzi z urzędu 2 przedstawiciele Wojska Polskiego, delegowanych przez Ministra Obrony Narodowej.

3. Posiedzenia Prezydium odbywają się co najmniej raz w miesiącu.

§ 33. Prezydium Zarządu Głównego działa w imieniu Zarządu Głównego Ligi. Do zakresu jego działania należy:

- 1) wykonywanie uchwał Zjazdu Krajowego i Zarządu Głównego,
- 2) opracowywanie projektów planów działania i preliminarzy budżetowych,
- 3) ustalanie zasad sprawozdawczości,
- 4) zatwierdzanie regulaminów i ustalanie wytycznych w sprawach zastrzeżonych do kompetencji Prezydium,
- 5) zatwierdzanie składów osobowych i wytycznych do pracy komisji specjalistycznych i problemowych,
- 6) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków zarządów wojewódzkich oraz komisji specjalistycznych i problemowych,
- 7) gospodarowanie majątkiem Ligi w granicach określonych uchwałami Zarządu Głównego i budżetem,
- 8) reprezentowanie Zarządu Głównego na zewnątrz,
- 9) składanie sprawozdań ze swych prac przed Zarządem Głównym.

C. Główna Komisja Rewizyjna.

§ 34. Główna Komisja Rewizyjna kontroluje działalność gospodarczą i finansową Ligi. Do zakresu jej działania należy:

- 1) badanie celowości i legalności działalności gospodarczej i finansowej Zarządu Głównego i jednostek terenowych,
- 2) kontrola opłacania składek członkowskich,
- 3) składanie sprawozdania na Zjeździe Krajowym i zgłaszanie wniosku w przedmiocie udzielenia absolutorium ustępującemu Zarządowi Głównemu,
- 4) instruowanie terenowych komisji rewizyjnych,
- 5) przedstawianie Zarządowi Głównemu lub jego Prezydium uwag i wniosków dotyczących działalności gospodarczej i finansowej jednostek terenowych Ligi.

§ 35. Główna Komisja Rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego, 1—2 wiceprzewodniczących i sekretarza.

§ 36. Główna Komisja Rewizyjna ma prawo dokonywać do swego składu członków i ich zastępców na miejsca wakujące, jednak w liczbie nie większej niż $\frac{1}{2}$ statutowej liczby członków.

§ 37. 1. Posiedzenia Głównej Komisji Rewizyjnej odbywają się co najmniej raz na kwartał.

2. Członkowie Głównej Komisji Rewizyjnej mają prawo brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach Zarządu Głównego.

Rozdział 6

Władze wojewódzkie.

§ 38. Władzami organizacji wojewódzkiej Ligi są:

- 1) zjazd wojewódzki,
- 2) zarząd wojewódzki,
- 3) wojewódzka komisja rewizyjna.

A. Zjazd wojewódzki.

§ 39. 1. Zjazd wojewódzki jest najwyższą władzą Ligi na terenie województwa.

2. Zjazdy wojewódzkie są:

- 1) zwyczajne,
- 2) nadzwyczajne.

§ 40. Do kompetencji zjazdu wojewódzkiego należy:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania zarządu wojewódzkiego i wojewódzkiej komisji rewizyjnej,
- 2) ustalanie programu działalności wojewódzkiej organizacji,
- 3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi wojewódzkiemu,
- 4) wybór zarządu wojewódzkiego w składzie 31—45 członków,
- 5) wybór wojewódzkiej komisji rewizyjnej w składzie 5—9 członków i 3—5 zastępców,
- 6) wybór delegatów na Zjazd Krajowy,
- 7) podejmowanie uchwał dotyczących całokształtu działalności wojewódzkiej organizacji Ligi.

§ 41. 1. Zwyczajny zjazd wojewódzki zwoływany jest przez zarząd wojewódzki raz na cztery lata.

2. Zarząd wojewódzki ogłasza termin, miejsce oraz porządek obrad zjazdu, nie później niż na 21 dni przed jego rozpoczęciem.

§ 42. 1. Zjazd wojewódzki nadzwyczajny może być zwołany:

- 1) na żądanie Zarządu Głównego,
- 2) na podstawie uchwały zarządu wojewódzkiego,
- 3) na żądanie wojewódzkiej komisji rewizyjnej,
- 4) na pisemny wniosek $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby zarządów powiatowych.

2. Zarząd wojewódzki zwołuje nadzwyczajny zjazd w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania żądania (wniosku) lub powzięcia uchwały.

§ 43. W zjeździe wojewódzkim biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zjazdach powiatowych,
- 2) z głosem doradczym — członkowie władz naczelných i ustępujących władz wojewódzkich, członkowie honorowi Ligi oraz osoby zaproszone przez zarząd wojewódzki.

B. Zarząd wojewódzki.

§ 44. Zarząd wojewódzki kieruje całokształtem działalności wojewódzkiej organizacji Ligi i odpowiada za swą pracę przed zjazdem wojewódzkim i przed Zarządem Głównym.

§ 45. Do zakresu działania zarządu wojewódzkiego należy:

- 1) wykonywanie uchwał zjazdu wojewódzkiego i uchwał władz naczelných,
- 2) składanie na wojewódzkim zjeździe sprawozdania ze swej działalności za okres kadencji,
- 3) zatwierdzanie planów działania, budżetów i bilansów rocznych organizacji wojewódzkiej,
- 4) określanie programów współdziałania wojewódzkiej organizacji z jednostkami (instytucjami) wojskowymi, organami administracji państwowej, zakładami pracy i organizacjami społecznymi,
- 5) rozpatrywanie wniosków wojewódzkiej komisji rewizyjnej w sprawie usprawnienia gospodarki,
- 6) ustalanie dla organizacji powiatowych liczby delegatów na zjazd wojewódzki, według zasad określonych przez Zarząd Główny,
- 7) podejmowanie uchwał o zwołaniu wojewódzkiego zjazdu,
- 8) zawieszanie i uchylanie uchwał zarządów powiatowych, jeżeli są sprzeczne ze statutem lub uchwałami zarządu wyższego szczebla,
- 9) zatwierdzanie sprawozdań z pracy prezydium zarządu wojewódzkiego.

§ 46. Posiedzenia zarządu wojewódzkiego odbywają się co najmniej dwa razy w roku.

§ 47. 1. Zarząd wojewódzki wybiera spośród swoich członków prezydium w składzie 11—13 osób, w tym: prezesa, 2—4 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

2. Ponadto w skład prezydium zarządu wojewódzkiego wchodzi 1—2 przedstawicieli Wojska Polskiego, delegowanych przez dowództwo okręgu wojskowego.

3. Posiedzenia prezydium odbywają się co najmniej raz w miesiącu.

§ 48. Prezydium zarządu wojewódzkiego działa w imieniu zarządu wojewódzkiego Ligi. Do zakresu jego działania należy:

- 1) wykonywanie uchwał zjazdu wojewódzkiego, zarządu wojewódzkiego i władz naczelných,
- 2) opracowywanie projektów programów działania i preliminarzy budżetowych,
- 3) decydowanie o utworzeniu lub likwidacji ośrodków szkolenia i ośrodków sportów obronnych, zgodnie z zasadami ustalonymi przez Prezydium Zarządu Głównego,
- 4) gospodarowanie majątkiem organizacji wojewódzkiej w granicach określonych uchwałami Zarządu Głównego i zarządu wojewódzkiego,
- 5) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków zarządów powiatowych oraz komisji specjalistycznych i problemowych,
- 6) składanie sprawozdań ze swych prac przed zarządem wojewódzkim,
- 7) reprezentowanie zarządu wojewódzkiego na zewnątrz.

C. Wojewódzka komisja rewizyjna.

§ 49. 1. Wojewódzka komisja rewizyjna kontroluje działalność gospodarczą i finansową wojewódzkiej organizacji Ligi.

2. Przepisy § 34—37 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 7**Władze powiatowe.**

§ 50. Władzami organizacji powiatowej Ligi są:

- 1) zjazd powiatowy,
- 2) zarząd powiatowy,
- 3) powiatowa komisja rewizyjna.

A. Zjazd powiatowy.

§ 51. 1. Zjazd powiatowy jest najwyższą władzą Ligi na terenie powiatu.

2. Zjazdy powiatowe są:

- 1) zwyczajne,
- 2) nadzwyczajne.

§ 52. Do kompetencji zjazdu powiatowego należy:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań zarządu powiatowego i powiatowej komisji rewizyjnej,
- 2) ustalanie programu działalności powiatowej organizacji,
- 3) udzielanie absolutorium ustępującemu zarządowi powiatowemu,
- 4) wybór zarządu powiatowego w składzie 15—31 członków,
- 5) wybór powiatowej komisji rewizyjnej w składzie 3—7 członków i 2—3 zastępców,
- 6) wybór delegatów na zjazd wojewódzki,
- 7) podejmowanie uchwał dotyczących całokształtu działalności powiatowej organizacji Ligi.

§ 53. 1. Zwyczajny zjazd powiatowy zwoływany jest przez zarząd raz na 4 lata.

2. Zarząd powiatowy ogłasza termin, miejsce oraz porządek obrad zjazdu nie później niż na 14 dni przed jego rozpoczęciem.

§ 54. 1. Nadzwyczajny zjazd powiatowy może być zwołany:

- 1) na żądanie Zarządu Głównego lub zarządu wojewódzkiego,
- 2) na podstawie uchwały zarządu powiatowego,
- 3) na żądanie powiatowej komisji rewizyjnej,
- 4) na pisemny wniosek $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby zarządów gminnych.

2. Zarząd powiatowy zwołuje nadzwyczajny zjazd powiatowy w ciągu trzech miesięcy od dnia otrzymania żądania (wniosku) lub powzięcia uchwały.

§ 55. W zjeździe powiatowym biorą udział:

- 1) z głosem decydującym — delegaci wybrani na zebraniach ogólnych organizacji gminnych (miejskich), zakładowych lub osiedlowych w miejscu zamieszkania, a tam gdzie nie zostały utworzone te organizacje — delegaci wybrani na walnych zebraniach kół i klubów,

- 2) z głosem doradczym — członkowie honorowi Ligi, członkowie ustępującego zarządu powiatowego, powiatowej komisji rewizyjnej, wyższych władz Ligi oraz osoby zaproszone przez zarząd powiatowy.

B. Zarząd powiatowy.

§ 56. 1. Zarząd powiatowy kieruje działalnością powiatowej organizacji Ligi i odpowiada za swą pracę przed zjazdem powiatowym oraz przed zarządami Ligi wyższych stopni.

2. Posiedzenia zarządu powiatowego odbywają się co najmniej trzy razy w roku.

3. Przepisy § 45, z wyjątkiem pkt 6, stosuje się odpowiednio.

4. Zarząd powiatowy decyduje o tworzeniu i terytorialnym zakresie działania organizacji gminnych (miejskich), zakładowych i osiedlowych w miejscu zamieszkania.

§ 57. 1. Zarząd powiatowy wybiera spośród swoich członków prezydium w składzie 9—11 osób, w tym: prezesa, 1—3 wiceprezesów, sekretarza i skarbnika.

2. Ponadto w skład prezydium zarządu powiatowego wchodzi delegowany przez szefa wojewódzkiego sztabu wojskowego przedstawiciel Wojska Polskiego.

3. Posiedzenia prezydium odbywają się co najmniej raz w miesiącu.

§ 58. 1. Prezydium zarządu powiatowego działa w imieniu zarządu powiatowego Ligi.

2. Przepisy § 48, z wyjątkiem pkt 3, stosuje się odpowiednio.

3. Ponadto do zadań prezydium zarządu powiatowego należy:

- 1) tworzenie nowych kół i klubów na terenach, gdzie nie utworzono zarządów gminnych (miejskich), zakładowych lub osiedlowych w miejscu zamieszkania, oraz organizowanie zarządów gminnych (miejskich), zakładowych lub osiedlowych w miejscu zamieszkania, zgodnie z uchwałami zarządu powiatowego,
- 2) wykonywanie przedsięwzięć na rzecz obrony cywilnej, o których mowa w § 8,
- 3) udzielanie pomocy zarządom gminnym (miejskim), zakładowym lub osiedlowym w miejscu zamieszkania, kołom i klubom w pozyskiwaniu wykwalifikowanych instruktorów i doświadczonych organizatorów pracy społecznej,
- 4) pozyskiwanie środków materialnych na rozwój bazy szkoleniowo-sportowej Ligi w powiecie,
- 5) koordynowanie pracy zarządów gminnych (miejskich), zakładowych lub osiedlowych w miejscu zamieszkania,
- 6) decydowanie o likwidacji kół i klubów oraz stawianie wniosków w sprawie tworzenia i likwidacji ośrodków szkolenia i ośrodków sportów obronnych.

C. Powiatowa komisja rewizyjna.

§ 59. 1. Powiatowa komisja rewizyjna kontroluje działalność gospodarczą i finansową powiatowej organizacji Ligi.

2. Przepisy § 34—37 stosuje się odpowiednio.

Rozdział 8

**Władze gminne (miejskie), zakładowe i osiedlowe
w miejscu zamieszkania.**

§ 60. Władzami organizacji gminnej (miejskiej), zakładowej lub osiedlowej w miejscu zamieszkania, zwany-
mi dalej władzami gminnymi, są:

- 1) zebranie ogólne,
- 2) zarząd,
- 3) komisja rewizyjna.

A. Zebranie ogólne.

§ 61. Zebranie ogólne jest najwyższą władzą Ligi na terenie gminy, miasta i gminy, miasta nie stanowiącego powiatu, zakładu pracy, osiedla mieszkaniowego.

§ 62. Do kompetencji zebrania ogólnego należy:

- 1) rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdania zarządu i komisji rewizyjnej,
- 2) wybór zarządu w składzie 5—13 członków, w tym: prezesa, wiceprezesa, sekretarza i skarbnika,
- 3) wybór komisji rewizyjnej w składzie 3—5 członków,
- 4) podejmowanie uchwał dotyczących działalności Ligi na swoim terenie.

§ 63. 1. Zebranie ogólne jest zwoływane przez zarząd co najmniej raz na dwa lata.

2. Ponadto nadzwyczajne zebranie ogólne może być zwołane:

- 1) na żądanie zarządu powiatowego,
- 2) na podstawie uchwały zarządu gminnego,
- 3) na żądanie gminnej komisji rewizyjnej,
- 4) na pisemny wniosek $\frac{1}{2}$ ogólnej liczby zarządów kół i klubów.

3. Zarząd gminny zwołuje nadzwyczajne zebranie ogólne w ciągu miesiąca od dnia otrzymania żądania (wniosku) lub podjęcia uchwały.

4. Zarząd ogłasza termin, miejsce oraz porządek obrad zebrania ogólnego, nie później niż na 7 dni przed jego rozpoczęciem.

§ 64. W zebraniu ogólnym biorą udział:

- 1) z głosem decydującym:
 - a) członkowie wszystkich kół i klubów działających na danym terenie, jeżeli ogólna liczba członków nie przekracza 100 osób,
 - b) delegaci wybrani na zebraniach kół i klubów według zasad ustalonych przez zarząd powiatowy, jeżeli ogólna liczba członków przekracza 100 osób,
- 2) z głosem doradczym — członkowie ustępujących władz gminnych, przedstawiciele wyższych władz Ligi i osoby zaproszone przez zarząd gminny.

B. Zarząd gminny.

§ 65. Do zakresu działania zarządu należy:

- 1) wykonywanie uchwał zebrania ogólnego i wyższych władz Ligi,
- 2) składanie sprawozdań ze swej działalności na zebraniu ogólnym,
- 3) ustalanie wytycznych i planów działania na swoim terenie,

- 4) podejmowanie uchwał o zwołaniu zebrania ogólnego,
- 5) organizowanie nowych kół i klubów,
- 6) kierowanie pracą kół i klubów,
- 7) organizowanie na terenie swego działania współpracy z innymi zainteresowanymi organizacjami, zakładami pracy, instytucjami i jednostkami wojskowymi,
- 8) rozpatrywanie i realizacja wniosków komisji rewizyjnej,
- 9) składanie zarządom powiatowym sprawozdań ze swej działalności.

C. Gminna komisja rewizyjna.

§ 66. 1. Gminna komisja rewizyjna wybiera ze swego grona przewodniczącego i sekretarza.

2. Do zadań gminnej komisji rewizyjnej należy przeprowadzenie kontroli działalności gospodarczej i finansowej organizacji gminnej oraz kontroli opłacania składek członkowskich.

3. W sprawowaniu swych funkcji komisja rewizyjna kieruje się uchwałami i wytycznymi władz Ligi wyższych stopni oraz zebrania ogólnego, któremu składa sprawozdania.

4. Członkowie komisji rewizyjnej mają prawo brać udział z głosem doradczym w zebraniach zarządu gminnego.

Rozdział 9

Podstawowe jednostki organizacyjne Ligi.**A. Koło.**

§ 67. Koło jako podstawowa jednostka organizacyjna Ligi prowadzi działalność społeczno-wychowawczą, obronną, organizacyjną, szkoleniowo-sportową oraz kulturalno-oświatową w zakresie zadań Ligi na terenie swego działania.

B. Klub.

§ 68. Klub jako podstawowa jednostka organizacyjna Ligi prowadzi działalność społeczno-wychowawczą, obronną, organizacyjną, szkoleniową i sportową, udziela fachowo-instruktorskiej i technicznej pomocy kołom i sekcjom specjalistycznym LOK oraz udziela w miarę potrzeb i możliwości pomocy w prowadzeniu określonych rodzajów szkolenia w terenowych oddziałach samoobrony.

§ 69. 1. Liga organizuje kluby: oficerów rezerwy, motorowe, łączności, wodne, strzeleckie, modelarskie i inne. Kluby mogą prowadzić działalność w zakresie kilku specjalności.

2. Klub oficerów rezerwy:

- 1) zrzesza oficerów, chorążych i podchorążych rezerwy do pracy społecznej, w zakresie realizacji zadań społeczno-obronnych,
- 2) spełnia inspiratorską rolę w realizowaniu zadań obronnych Ligi, wykorzystując kwalifikacje wojskowe, doświadczenia społeczne i organizacyjne swoich członków,
- 3) prowadzi działalność w zakresie pracy społeczno-wychowawczej i kulturalnej, samokształcenia w dziedzinie wiedzy wojskowo-obronnej, organizowania samo-

pomocy koleżeńskej, zacieśniania więzi rezerwistów z Wojskiem Polskim oraz zapewnienia aktywnego udziału członków klubu w wykonywaniu przedsięwzięć obrony cywilnej.

3. Szczegółowy zakres działania i strukturę organizacyjną klubów określają regulaminy zatwierdzone przez Prezydium Zarządu Głównego.

Rozdział 10

Władze koła (klubu).

§ 70. 1. Władzami koła (klubu) są:

- 1) walne zebranie członków,
- 2) zarząd koła (klubu),
- 3) komisja rewizyjna.

2. Przepisy statutu dotyczące koła stosuje się odpowiednio do klubu.

A. Walne zebranie członków.

§ 71. Walne zebranie członków jest najwyższą władzą koła. Do jego kompetencji należy:

- 1) uchwalanie wytycznych pracy zarządu,
- 2) rozpatrywanie sprawozdań i wniosków zarządu koła i komisji rewizyjnej,
- 3) zatwierdzanie uchwał zarządu koła w sprawie wykluczenia członków (skreślenia z listy członków),
- 4) podejmowanie uchwał w innych sprawach dotyczących koła,
- 5) wybieranie zarządu w składzie 3—11 członków oraz komisji rewizyjnej w składzie 3—5 członków (liczbę członków władz ustala walne zebranie w zależności od ogólnej liczby członków koła),
- 6) wybieranie delegatów na zjazd powiatowy lub na zebranie ogólne organizacji gminnej.

§ 72. 1. Walne zebranie jest zwoływane przez zarząd koła nie rzadziej niż jeden raz na dwa lata (wyjątek stanowią koła szkolne, gdzie walne zebranie jest zwoływane raz w roku).

2. Ponadto walne zebranie może być zwołane na żądanie co najmniej $\frac{1}{3}$ ogólnej liczby członków koła, na żądanie komisji rewizyjnej koła, zarządu gminnego lub zarządu Ligi wyższego stopnia.

B. Zarząd koła.

§ 73. Zarząd koła kieruje działalnością koła zgodnie z uchwałami walnego zebrania i wytycznymi władz wyższego szczebla, a w szczególności:

- 1) popularyzuje cele i zadania Ligi w swoim środowisku,
- 2) ustala plany działania i preliminarz koła zapewniając ich realizację oraz opracowuje wnioski i sprawozdania dla wyższych władz Ligi,
- 3) współpracuje z miejscowymi organizacjami społecznymi, zakładami pracy, jednostkami wojskowymi oraz komendami oddziałów samoobrony,

4) gospodaruje środkami przewidzianymi na działalność koła,

5) przyjmuje nowych członków,

6) podejmuje uchwały o zwołaniu walnego zebrania,

7) podejmuje uchwały w sprawie wyróżnienia członków, a wobec członków, którzy nie wypełniają nałożonych na nich obowiązków, stosuje środki przewidziane w § 16.

§ 74. Zarząd koła wybiera spośród swoich członków prezesa, wiceprezesa, sekretarza, skarbnika. Posiedzenia zarządu koła odbywają się raz w miesiącu.

C. Komisja rewizyjna koła.

§ 75. 1. Komisja rewizyjna koła kontroluje działalność gospodarczą i finansową oraz opłacanie składek członkowskich. Kontrolę w tym zakresie komisja rewizyjna przeprowadza co najmniej dwa razy w roku.

2. Komisja rewizyjna wybiera spośród swoich członków przewodniczącego i sekretarza. Członkowie komisji mają prawo uczestniczyć w zebraniach zarządu koła z głosem doradczym.

3. Komisja rewizyjna koła w sprawowaniu swych funkcji kieruje się uchwałami i wytycznymi władz Ligi wyższych stopni oraz walnego zebrania koła, któremu składa sprawozdania.

Rozdział 11

Majątek Ligi.

§ 76. Na majątek Ligi składają się:

- 1) posiadane rzeczy ruchome i nieruchome,
- 2) składki członkowskie,
- 3) dotacje państwowe,
- 4) darowizny,
- 5) inne wpływy.

§ 77. Władze wojewódzkie, powiatowe, gminne oraz koła i kluby mają prawo zarządzania majątkiem Ligi zgodnie z zasadami ustalonymi przez Prezydium Zarządu Głównego.

§ 78. 1. Do nabywania, zbywania i obciążania majątku nieruchomego oraz do zaciągania innych zobowiązań uprawnione jest Prezydium Zarządu Głównego, w granicach upoważnienia przez Zarząd Główny. Oświadczenia w zakresie praw i obowiązków majątkowych w imieniu Prezydium podpisują dwie osoby: prezes lub wiceprezes oraz skarbnik lub inny upoważniony członek Prezydium.

2. Prezydium Zarządu Głównego może przekazać uprawnienia do zaciągania zobowiązań zarządom niższego szczebla lub innym osobom, udzielając im odpowiednich upoważnień.

§ 79. W razie rozwiązania Ligi majątek jej przechodzi na własność innych stowarzyszeń, które będą prowadziły taką samą lub podobną działalność programową, a w razie braku takich stowarzyszeń — na własność Skarbu Państwa.